

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА СТРАТЕГІЧНИХ КОМУНІКАЦІЙ
УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ КУЛЬТУРИ
ФАКУЛЬТЕТ КУЛЬТУРОЛОГІЇ ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ
КАФЕДРА МУЗЕЙНО-ТУРИСТИЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Робоча програма навчальної дисципліни
СОЦІОЛОГІЯ КУЛЬТУРИ

Галузь знань	02 Культура і мистецтво
Спеціальність	028 Менеджмент соціокультурної діяльності
Освітньо-професійна програма	МЕНЕДЖМЕНТ КУЛЬТУРИ
Рівень вищої освіти	перший (бакалаврський)

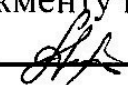
Харків, 2024

Розробник:

канд. соціолог. наук, доцент, доцент кафедри музейно-туристичної діяльності
Геннадій Афенченко.

Мова навчання – українська.

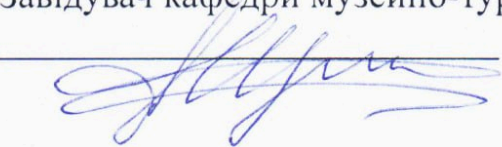
Робочу програму затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 15 серпня 2024 р

Завідувач кафедри менеджменту культури
та соціальних технологій Геннадій АФЕНЧЕНКО

Робочу програму затверджено на засіданні ради факультету культурології
та соціальних комунікацій
Протокол № 1 від 26.08.24

Голова ради факультету Наталя КОРЖИК

Зміни в робочій програмі затверджені на засіданні кафедри
Протокол № 10 від 20 листопада 2024 р.

Завідувач кафедри музейно-туристичної діяльності
 Анатолій ЩЕРБАНЬ

Зміни в робочій програмі затверджені на засіданні ради факультету
культурології та соціальних комунікацій
Протокол № 6 від 21.11.24

Голова ради факультету Наталя КОРЖИК

Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань 02 Культура і мистецтво	Обов'язкова	
	Освітньо-професійна програма Менеджмент культури	Рік підготовки:	
		1-й	-
		Семестр	
		2-й	-
		Лекції	
		22 год.	-
		Практичні, семінарські	
18 год.	-		
Загальна кількість годин - 120 для денної форми навчання: аудиторних – 40 самостійної роботи студента – 80	Рівень вищої освіти - Перший (бакалаврський)	Лабораторні	
		- год.	-
		Самостійна робота	
		80 год.	-
		Індивідуальні завдання:	
		-	
		Вид контролю: екзамен	

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної і індивідуальної роботи становить:
для денної форми навчання – 40/80

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

Дисципліна «Соціологія культури» є обов'язковою дисципліною і входить в цикл професійно-орієнтованих дисциплін підготовки бакалаврів.

Її вивчення спрямоване на підготовку кваліфікованих та всебічно розвинених фахівців.

Дисципліна знаходиться у тісному зв'язку з такими дисциплінами як «Історія України: цивілізаційний вимір», «Соціокультурна діяльність. Теорія та практика». Вона є фундаментом та теоретичною основою вивчення в подальшому таких дисциплін як «Історія української культури», «Історія світової культури», «Культурні індустрії» та ін.

Метою викладання **навчальної дисципліни** є формування системи знань про розуміння суспільства з через призму простору культури, сутність та роль феномену культури як невід'ємної складової діяльнісного підходу у бутті людини й перетвореннях соціальної структури.

Завдання навчальної дисципліни розглянути поняття та історію дослідження культури; визначити завдання і функції культури як соціального інституту; розуміти історичну динаміку культури; аналітично обґрунтовано виокремлювати культурні аспекти соціального життя; привернути увагу до актуальних дослідницьких тем соціології сучасної української культури.

У відповідності до Освітньої програми навчальна дисципліна «Соціологія культури» формує наступні компетентності та результати навчання:

а) компетентності:

Загальні компетенції	3. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. 8. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. 14. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. 15. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
----------------------	--

б) результати навчання:

Програмні результати навчання	1. Визначати базові професійні поняття та використовувати термінологічний апарат менеджера соціокультурної діяльності. 6. Класифікувати та знаходити інноваційні рішення для створення, реалізації і забезпечення соціокультурних потреб людини 8. Визначати соціокультурний потенціал різних стейкхолдерів культурного життя. 9. Оцінювати сучасну соціокультурну ситуацію
-------------------------------	--

Критерієм успішного проходження здобувачем освіти є виконання завдань, письмової (курсової) роботи та складання підсумкового оцінювання.

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання є поточне тестування, оцінка за письмову роботу, оцінки за відповіді на семінарських заняттях, поточні письмові тести, підсумковий іспит.

Критерії оцінювання результатів навчання за 100-бальною рейтинговою шкалою.

2. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Суспільство як культурне явище

Тема 2. Соціальні елементи культури

Тема 3. Соціальні види, форми та типи культури

Тема 4. Культурний шок як невід'ємність соціальних перетворень

Тема 5. Відтворення та розвиток простору культури

Тема 6. Динаміка простору культури традиційних і сучасних суспільств

Тема 7. Ціннісно-нормативна система суспільства

Тема 8. Форми та механізми залучення до культури

Тема 9. Культура постмодерну і проблема довіри

Тема 10. Культура у вимірі глобалізації

Тема 11. Організація і проведення конкретно-соціологічних досліджень

3. Структура навчальної дисципліни

Назви розділів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	усього го	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	с	інд	с.р.		л	п	с	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Тема 1. Суспільство як культурне явище	9	2	-			7						
Тема 2. Соціальні елементи культури	9	2	-			7						
Тема 3. Соціальні види, форми та типи культури	11	2	2			7						
Тема 4. Культурний шок як невід'ємність соціальних перетворень	11	2	2			7						
Тема 5. Відтворення та розвиток простору культури	11	2	2			7						
Тема 6. Динаміка простору культури традиційних і сучасних суспільств	11	2	2			7						
Тема 7. Ціннісно-нормативна система суспільства	11	2	2			7						
Тема 8. Форми та механізми залучення до культури	11	2	2			7						
Тема 9. Культура постмодерну і проблема довіри	11	2	2			7						
Тема 10. Культура у вимірі глобалізації	11	2	2			7						
Тема 11. Організація і проведення конкретно-соціологічних досліджень	14	2	2			10						
Усього годин	120	22	18			80						

4. Теми практичних занять

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Підходи до розуміння суспільства. Культура і людська природа	2
2	Мови культури. Природна мова як елемент культури	2
3	Різноманітність культури	2
4	Травма соціальних перетворень	2
5	Розвиток культури: критерії оцінювання	2
6	Підходи до аналізу динаміки культури	2
7	Сучасні тенденції культурного розвитку	2
8	Транскультурні розуміння глобалізації культури	2
9	Програма соціологічного дослідження: вимоги до розробки	2
	Усього	18

5. Теми самостійної роботи

№ з/п	Тема	Кількість годин
1	Соціологія як наука. Предмет і функції соціології	7
2	Виникнення і становлення соціології як самостійної науки (О.Конт, Г.Спенсер, Е.Дюркгайм, М.Вебер, Г.Зіммель та Ф.Тьонніс)	7
3	Суспільство як цілісна система	7
4	Культурна травма за П. Штомпкою	7
5	Еволюційна та циклічна теорії культурного розвитку.	7
6	Нова соціально-культурна реальність в Україні	7
7	Теоретичне осмислення соціально-культурних змін другої половини ХХ століття.	7
8	Взаємодія культур	7
9	Дослідження культури	7
10	Культурна глобалізація	7
11	Організація і проведення конкретно-соціологічних досліджень	10
	Разом	80

6. Форми поточного та підсумкового контролю

Методи навчання

Пояснювально-ілюстративний: лекція, розповідь, бесіда, роз'яснення.
Репродуктивний: бесіда, опитування практичні вправи. робота з

пропонованими джерелами. Частково-пошуковий Проблемного викладення: розв'язання ситуацій, навчальний диспут

Форми контролю

№ з/п	Вид контролю	Методи контролю
1	Поточний	поточне тестування, оцінки за відповіді на семінарських заняттях
2	Підсумковий контроль	іспит

Відпрацювання пропущених занять згідно розкладу.

Перезарахування результатів вивчення навчальної дисципліни проводиться відповідно встановленого порядку.

7. Розподіл балів, які отримують студенти

Шкала орієнтовного нарахування балів за основні форми навчальної діяльності:

Відповідь під час семінару — 1-5;

Письмове тестування — до 10 балів

Звіт про виконання самостійної роботи (реферат, есе тощо) – 5-7 балів

Можлива кількість балів, набраних до підсумкової форми контролю — до 60 балів.

Підсумковий контроль (іспит) – до 40 балів

Поточна успішність											Підсумковий контроль	Усього
T1	T2	T3	T4	T5	T6	T7	T8	T9	T10	T11		
5	5	5	5	5	5	5	5	5	5	10	40	100

Шкала оцінювання: національна та ECTS

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D	задовільно	
60-63	E		
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

9. Рекомендована література

Обов'язкова

1. Болотіна Є. В., Мішура В. Б. Соціологія: Навчальний посібник. Київ: Центр навчальної літератури, 2007. 128 с.
2. Козирев М. П. Соціологія: підручник / М. П. Козирев. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2016. 656 с.
3. Покулита І.К. Соціологія культури. Київ: Арістей, 2011. 136 с.
4. Сорока Ю. Г. Соціологія культури : навч.-метод. посіб. Харків : ХНУ ім. В. Н. Каразіна, 2015. 135 с.
5. Соціологія : підручник / Ю. Ф. Пачковський, Н. В. Коваліско, І. В. Городняк та ін. ; за ред. д-ра соціол. наук, проф. Ю. Ф. Пачковського. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 418 с.
6. Соціологія культури : навч. посіб. / за ред. О. М. Семашко, В. М. Пічі. Київ : Каравела ; Львів : Новий Світ 2000, 2002. 334 с.
7. Соціологія. Підручник. За ред. Проф. В.Г. Городяненко.-3-тє вид., перероблене доповнене. Київ: 2008.
8. Українська художня культура за ред. І.Ф.Ляшенка. Київ, 1996
9. Черниш Н.І. Соціологія. Підручник за рейтингово модульною системою. 5-те вид., перероблене і доповнене. Київ: 2009.
10. Юрій М. Соціологія культури : навч. посібник Київ : Кондор, 2006. 302 с.

Додаткова

1. Катаєв С.А. Історія та теорія соціології. Запоріжжя, 2009.
2. Ручка А. Інглгарт Рональд // Політична енциклопедія. Редкол.: Ю. Левенець (голова), Ю. Шаповал (заст. голови) та ін. Київ : Парламентське видавництво, 2011. с. 283
3. Семашко О. М. Соціологія мистецтва : навч. посіб. ДАКККіМ. 2-ге вид., випр. і доп. Львів : Магнолія плюс, 2005. 244с.

Інформаційні ресурси

1. Бібліотека Харківської державної академії культури
2. Харківська міська спеціалізована музично-театральна бібліотека імені К. С. Станіславського
3. Харківська державна наукова бібліотека імені В. Г. Короленка
4. Українського центру культурних досліджень : <http://www.culturastudies.in.ua>
5. Світове дослідження цінностей в Україні звіт <https://ucep.org.ua> > [WVS_UA_2020_report_WEB](https://ucep.org.ua/WVS_UA_2020_report_WEB)